

A. Το κείμενο αναφέρεται στην αέναη αναζήτηση της ευτυχίας από τον άνθρωπο. Αρχικά επισημαίνει ότι στο πλαίσιο της φιλοσοφίας οι δύο έννοιες (του ανθρώπου και της ευτυχίας) μοιάζουν παράλληλες, καθώς οι άνθρωποι δεν αρκούνται ποτέ στο εφήμερο βίωμα της ευτυχίας, αλλά διαρκώς την αναζητούν. Στη συνέχεια τονίζει το ασύμβατο των αριθμητικών δεδομένων της οικονομίας και των υλικών απολαύσεων του ανθρώπου με την ευτυχία. Ως απόδειξη γι' αυτά παραθέτει τα υλικά επιτεύγματα του πολιτισμού μας, που συνοδεύονται όμως από αποξένωση και αναζήτηση τεχνητών παραδείσων. Έτσι επιβεβαιώνει ότι ακόμη και οι πολιτιστικές εκδηλώσεις, τα τεκμήρια ανάπτυξης δεν πρόσφεραν την πραγματική ευτυχία στο σημερινό άνθρωπο. (Λέξεις 102)

B1. Όταν ο άνθρωπος πλησιάζει την ευτυχία ή όταν για λίγο αισθάνεται να τη βιώνει, αμέσως την αναζητά αλλού. Αυτό συμβαίνει γιατί από τη φύση του ο άνθρωπος αποζητά την εξέλιξη. Το πνεύμα και οι ηθικές του δυνάμεις τον υποκινούν σε αυτή τη στάση που έγινε άλλωστε το εφαλτήριο της προόδου του πολιτισμού ανά τους αιώνες. Αυτό εξάλλου το επιβεβαιώνει η προσωπική μας εμπειρία και η ζωή. Τούτη είναι και η γοητεία της ανθρώπινης πορείας στην ιστορία. (Λέξεις 77)

B2. Οι τρόποι είναι α) σύγκριση και αντίθεση: γίνεται η σύγκριση και η αντιπαράθεση παρελθόντος – παρόντος, β) αιτιολόγηση: κάθε περίπτωση περί παρελθόντος και παρόντος τεκμηριώνεται και αιτιολογείται. Μάλιστα στη δεύτερη περίπτωση υπάρχει και το «διότι». Υπάρχουν στην παράγραφο και παραδείγματα, που αναφέρονται σαν τεκμήρια της ευτυχίας και της δυστυχίας του σημερινού πολιτισμού. Επομένως μπορούν να θεωρηθούν σωστά στην απάντηση.

B3. Πετυχαίνει – αποτυγχάνει, προσωρινή – διαχρονική, αιώνια, τεράστιο – ελάχιστο, αύξηση – μείωση, αντικειμενικά – υποκειμενικά.

B4. Η ευτυχία καταμετράται από τις κυβερνήσεις βάσει των οικονομικών δεικτών.

Γ. Επικοινωνιακό πλαίσιο άρθρου: απαραίτητος ο τίτλος, Ύφος απρόσωπο, αντικειμενικό, χρήσιμη η αναφορά στην επικαιρότητα, (πιθανή η χρήση της ανεστραμμένης πυραμίδας ή γενικότερα η παραγωγική συλλογιστική πορεία. Αυτή θα μπορούσε να εξυπηρετήσει το να διαβάσει πιθανότερα ο αναγνώστης το κείμενό μας, εφόσον ενδιαφερθεί για τις θέσεις που θα καταγράφονται στην έναρξη).

Πιθανοί τίτλοι : Αναζητώντας μια χίμαιρα, είναι ο άνθρωπος πραγματικά ευτυχισμένος σήμερα; Ο πολιτισμός της δυστυχίας....

Βασικά σημεία ανάπτυξης:

Πρόλογος

Πένης ψυχικά, ανέστιος, «ολομόναχος, ξένος, παντάξενος», κατά το Γιώργο Ιωάννου, κινείται ο σύγχρονος άνθρωπος στις πολύβουες και φαινομενικά πολυάνθρωπες γιγαντουπόλεις του καιρού μας. Φαινομενικά ο πολιτισμός μας του είχε τάξει την ευημερία και τη λύτρωση από την ανάγκη. Δεν φαίνεται όμως να του την πρόσφερε, αν κρίνουμε από

τα διαρκώς διογκούμενα προβλήματα του καιρού μας και την αγωνία που ζωγραφίζεται στα ειδησεογραφικά δελτία του «πολιτισμένου» κόσμου μας.

Κυρίως Θέμα

A) Οι δυσκολίες που συναντά ο σύγχρονος άνθρωπος στην αναζήτηση της ευτυχίας :

Υποκειμενικές, σχετικές με τον ίδιο τον άνθρωπο

Υλικό επίπεδο : ο αλλοτριωτικός χαρακτήρας της σύγχρονης εργασίας, που αποβαίνει πηγή δυστυχίας, ιδιαίτερα όταν αναζητείται ως σωσίβιο σωτηρίας από την ανεργία και έχει χάσει κάθε δημιουργική έκφασή της.

Πνευματικό επίπεδο: η γνώση αποκτάται σήμερα με πνεύμα χρησιμοθηρικό και όχι πραγματικά ερευνητικό, στοχαστικό. Η προσοντοθηρία και η χρησιμοθηρία εξανεμίζει τη χαρά της μάθησης και την απόλαυση της μορφωτικής διαδικασίας, ως τρόπου πνευματικής συγκρότησης και ολοκλήρωσης του ανθρώπου.

Ηθικό επίπεδο : κυρίως όμως ασθενεί σήμερα ο ψυχοσυναισθηματικός κόσμος του ανθρώπου. Η έλλειψη συναισθηματικής επαφής, σχέσεων στήριξης και αληθινής αγάπης, η αλλοτρίωση, η μοναξιά, η επικοινωνιακή κρίση μειώνουν τις ψυχικές αντοχές του ανθρώπου και υπονομεύουν με κάθε τρόπο την ψυχική του ισορροπία.

Αντικειμενικές σχετικές με την κοινωνική πραγματικότητα:

Πολιτικό επίπεδο : δυσλειτουργία της δημοκρατίας, διαφθορά και παραγκωνισμός του ανθρωπιστικού χαρακτήρα της, αφού ο πολίτης έχει παροπλιστεί και αποστασιοποιηθεί από τις λειτουργίες και τα κέντρα λήψης αποφάσεων .

Κοινωνικό επίπεδο : τα υπάρχοντα κοινωνικά προβλήματα και μάλιστα η ζωή στις σύγχρονες μεγαλουπόλεις, τα κυρίαρχα και εντεινόμενα προβλήματα κοινωνικής παθογένειας μετατρέπουν την καθημερινότητα σε αγώνα επιβίωσης, χωρίς πραγματικές χαρές συλλογικής

Οικονομικό επίπεδο: η οικονομική κρίση κυριαρχεί στη ζωή του ανθρώπου και δημιουργεί αίσθημα διαρκούς απειλής και ανασφάλειας.

Πολιτιστικό επίπεδο: τα μεγάλα επιτεύγματα του πολιτισμού μας μόνο περιθωριακά τα γεύεται ο μέσος άνθρωπος, ενώ ταυτοχρόνως βλέπει ότι αυτά γίνονται «παιδιά της εξουσίας» , για να υπηρετήσουν τα συμφέροντά της και να διαιωνίσουν την κυριαρχία της. Ακόμη και αυτά τα επιτεύγματα της ιατρικής δεν προσφέρονται απλόχερα σε όλη την ανθρωπότητα ούτε καν στους ανθρώπους του αναπτυσσόμενου κόσμου.

(Εννοείται ότι οι μαθητές έγραφαν ό τι μπορούσαν από τα παραπάνω και ό τι σκέφτονταν, πιθανότατα οργανώνοντάς τα σε 2 παραγράφους.)

B) Τρόποι, για να νιώσει ευτυχισμένος ο άνθρωπος του καιρού μας στην καθημερινότητά του:

Προσπάθεια ανάπτυξης σχέσεων εμπιστοσύνης και κατανόησης μέσα στο πλαίσιο της εργασίας. Όλες οι δουλειές δεν είναι δημιουργικές, μπορούμε όμως να αναζητήσουμε σε αυτές τη χαρά της επικοινωνίας, της δημιουργικότητας, της προσφοράς, ανάλογα με το αντικείμενο και τη στάση μας.

Η πνευματική καλλιέργεια μέσω της μορφωτικής αγωγής πρέπει να ανοίγει ένα παράθυρο στον κόσμο της γνώσης, της επιστήμης, της τέχνης, των γραμμάτων και από αυτό να αξιοποιήσει ό τι μπορεί καθέννας όχι μόνο στο επάγγελμα αλλά και στη ζωή του.

Η ανάπτυξη όχι απλώς κοινωνικότητας, αλλά υγιών ανθρώπινων σχέσεων, η οικοδόμηση σχέσεων εμπιστοσύνης και αγάπης, αλληλοεκτίμησης και ψυχικής επικοινωνίας δεν εξαρτάται μόνο από τους άλλους, αλλά από κάθε άνθρωπο χωριστά. Η καλή παρέα στο λιγοστό ελεύθερο χρόνο, οι στιγμές εκτόνωσης και ήρεμου διαλόγου σε κάθε ευκαιρία, η ζεστή καλημέρα με τους γείτονες αποτελούν μικρές χαρές που δίνουν τη γεύση της ευτυχίας.

Πολύ περισσότερο μπορεί ο άνθρωπος να βρει την ευτυχία στην κοινωνική προσφορά, στη στράτευση του για υπηρέτηση του συνανθρώπου, στον ακτιβισμό, στον εθελοντισμό, στην αναζήτηση ιδανικών, στην πολιτική ενεργοποίησή του, πράγματα που νοηματοδοτούν τη ζωή του μεταδίδοντας το αίσθημα της ευτυχίας και της χαράς της ζωής σε άλλους ανθρώπους.

Ωστόσο η υπόθεση της ευτυχίας είναι πολύ προσωπική υπόθεση, που έχει να κάνει με τη στάση της ζωής μας με την αντιμετώπιση της ευκαιρίας να γνωρίσουμε και να προσφέρουμε. Ο έρωτας, η αγάπη, η χαρά της ζωής, η ανθρώπινη ζεστασιά και αγάπη δεν εξηγούνται και δεν καταγράφονται, βιώνονται και γεμίζουν τη ζωή του ανθρώπου που γνωρίζει να τα αναζητήσει και να τα χαρεί.

Επίλογος

Όπως γράφει και ο Ευ. Παπανούτσος, ο πολιτισμός μας μπορεί βέβαια να ην έκανε ευτυχέστερο τον άνθρωπο. Ωστόσο του πρόσφερε μακροβιότητα, τον λύτρωσε από βασικές ανεπάρκειες και πρόσφερε στο μέσο άνθρωπο περισσότερα από κάθε άλλο πολιτισμό. Αν τον έκανε ευτυχέστερο, δεν μπορεί να απαντηθεί. Αλλά όταν πεθαίνει κανείς πολύ νέος έχει οπωσδήποτε λιγότερες ευκαιρίες να γίνει ευτυχισμένος.

(Επισημαίνουμε ότι οι τρόποι μπορούν να είναι αντίστοιχοι με τα προβλήματα, που έχει ήδη καταγράψει ο μαθητής.)